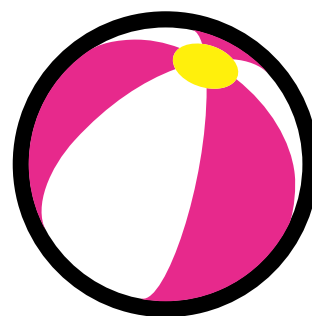
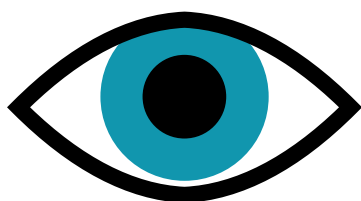
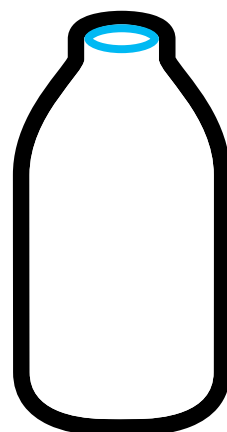
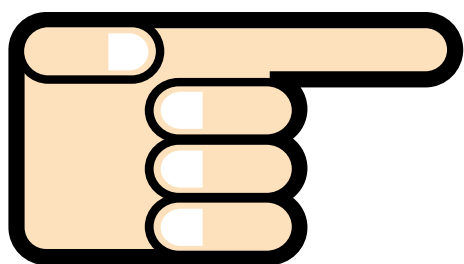

połącz w pary*

*Projektowanie uniwersalne w usługach:
turystyka, nowe technologie, zdrowie i uroda

Konferencja **15.11.07**

Projektowanie uniwersalne w usługach: turystyka, nowe technologie, zdrowie i uroda

15.11.2007

streszczenia wystąpień

Organizator: Instytut Wzornictwa
Przemysłowego
Współorganizator: Urząd m.st. Warszawy

Komitet Organizacyjny:
Anna Wiszniewska
Iłta Karpowisz-Starek
Beata Frączak

Instytut Wzornictwa Przemysłowego
Warszawa, ul. Świętojerska 5/7

program

- 11.00-11.10 Beata Bochińska, Dyrektor IWP.
Bogdan Jaskoń, Dyrektor Biura Polityki Społecznej Urzędu m.st.
Warszawy – otwarcie Konferencji.
- 11.10-11.40 Robert Drózd, WebAudit. Audyt jakości stron internetowych pod kątem
dostępności dla osób niepełnosprawnych.
- 11.40-12.10 Waldemar Razik, „Klango”. Gramy uszami. Projekt integracyjnej gry
dla osób niewidomych „Klango”.
- 12.10-12.40 Dr Narcyz Piórecki, Arboretum w Bolestraszcach. Sensualny Ogród
Uniwersalny w Arboretum w Bolestraszcach.
- 12.40-13.05 Marcin Jakubowski, Pływalnia „Muszelka”. Wielofunkcyjny basen –
– od usług komercyjnych do fizykoterapii.
- 13.05 -13.50 Przerwa. Poczęstunek.**
- 13.50-14.10 Agata Kopeć-Romik, Fundacja Tacy Sami. Kursy nurkowania
dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 14.10-14.30 Beata Łupińska, Humanu Design. Projekt łazienki uniwersalnej
w przestrzeni hotelowej.
- 14.30-14.50 Kamil Kowalski, projektant. Projekt pokoju hotelowego z elementami
wyposażenia wewnątrz dla osoby słabo widzącej lub niewidomej.
- 15.00 Zakończenie. Dyskusja.

Spis treści

Wstęp	5
Robert Drózd Audyt jakości stron internetowych pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych	6
Waldemar Razik Gramy uszami. Projekt integracyjnej gry dla osób niewidomych „Klango”	7
Dr Narcyz Piórecki Sensualny Ogród Uniwersalny w Arboretum w Bolestraszczykach	8
Marcin Jakubowski Wielofunkcyjny basen – od usług komercyjnych do fizykoterapii	9
Agata Kopeć-Romik Nurkowanie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	10
Beata Łupińska Projekt łazienki uniwersalnej w przestrzeni hotelowej	11
Kamil Kowalski Projekt pokoju hotelowego z elementami wyposażenia wnętrz dla osoby słabo widzącej lub niewidomej	12

Wstęp

W ostatnich latach obserwujemy coraz większe zapotrzebowanie na projekty (produktów i usług) uwzględniające zasady „projektowania uniwersalnego” (universal design) - projektowania dla wszystkich: młodych i starszych, zdrowych i niepełnosprawnych.

Koncepcja projektowania uniwersalnego, która pierwotnie dotyczyła budownictwa i transportu publicznego, obecnie jest z powodzeniem wdrażana we wszystkich dziedzinach życia. Idee te podejmują już nie tylko producenci, ale także przedsiębiorstwa świadczące usługi. Szczególnie duże oczekiwania i wymagania pojawiają się w branżach związanych ze stylem życia i aktywnością ludzi. Projektowanie uniwersalne staje się ważną częścią infrastruktury IT, usług związanych z turystyką oraz pielęgnowaniem zdrowia i urody.

Konferencja zorganizowana przez IWP jest kontynuacją programu „Projektowanie uniwersalne” realizowanego przez Instytut od 2006 roku. Tematem tegorocznej edycji są innowacyjne usługi i produkty z najbardziej atrakcyjnego obecnie zakresu nowych technologii, zdrowia i urody oraz turystyki. Celem jest podkreślenie wpływu tego typu usług na poprawę jakości życia osób dotkniętych różnego rodzaju dysfunkcjami. Warto podkreślić, że projektowanie uniwersalne jest w stanie pomóc wielu osobom w integracji z otoczeniem.

Audyt jakości stron internetowych pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych

Robert Drózd

www.webaudit.pl

rdrozd@webaudit.pl

Czym jest dostępność?

Oficjalna definicja brzmi następująco: dostępność serwisu internetowego oznacza stopień w jakim może być on postrzegany, rozumiany i przeglądany przez wszystkich użytkowników niezależnie od ich cech lub upośledzeń, a także niezależnie od właściwości używanego przez nich oprogramowania i sprzętu. Użytkowników Internetu mogą dotyczyć dwa rodzaje ograniczeń.

Ograniczenia funkcjonalne oznaczają jakiś stopień upośledzenia:

- niewidomi którzy korzystają z czytników ekranu, odczytujących całą zawartość strony internetowej. Wszystkie obrazy powinny zapewnić tekst alternatywny, a strona przejrzystą dla czytnika strukturę;
- niedowidzący, których dotyka najmocniej mały druk;
- daltoniści, którzy mają problemy z informacjami przekazywanymi kolorem;
- niesłyszący, którzy nie mają dostępu do nagrań i materiałów multimedialnych;
- dyslektycy, którzy mogą nie rozumieć urzędowego żargonu lub trudnych terminów;
- osoby ograniczone motorycznie, które nie mogą np. używać myszki.

Ograniczenia sytuacyjne

Ograniczenia te dotyczą okoliczności, w których korzystamy z serwisu internetowego. To może być specyficzna przeglądarka (np. w telefonie komórkowym), wolne łącze internetowe lub nietypowa konfiguracja komputera. Warto więc zapamiętać, że dostępność nie zawsze dotyczy niepełnosprawności.

Jak oceniamy i poprawiamy dostępność?

Podstawową metodą określania błędów dostępności jest przegląd serwisu pod kątem wypełniania punktów kontrolnych zawartych w „Web Content Accessibility Guidelines” (WCAG). Są to rekomendacje dla zachowanie dostępności uchwalone przez międzynarodową organizację W3C.org w roku 1999. Są one uznane za obowiązujące m.in. przez Unię Europejską (w ramach programu eEurope) i Stany Zjednoczone. Zasady WCAG udostępnione są publicznie i zawierają: ogólne wskazówki, punkty kontrolne do sprawdzenia serwisu, a także sposoby technicznej realizacji dostępności. Polskie tłumaczenie WCAG można znaleźć m.in. na stronie www.dwww.pl

Jak samodzielnie zbadać witrynę?

- Wyłącz obrazki w przeglądarce, sprawdź czy bez obrazków można ze strony korzystać.
- Skorzystaj z automatycznego narzędzia do sprawdzania dostępności: <http://www.cynthiasays.com/> (tylko po angielsku);
- Odsuń się od monitora 50 cm dalej niż siedzisz zwykle i próbuj przeczytać całą treść;
- Spróbuj poruszać się po stronie bez użycia myszki;
- Skorzystaj z przeglądarki Opera, która ma tryb użytkownika „Dostępność”.

Materiały na temat dostępności

www.mimas.ceti.pl/dia/; www.prawo.vagla.pl; www.dostepne.info; www.webaudit.pl/blog/

Gramy uszami. Projekt integracyjnej gry dla osób niewidomych „Klango”

Waldemar Razik, „Klango” sp z o.o.

www.„Klango”.pl

wyrazik@„Klango”.pl

Podczas prezentacji odpowiem na następujące pytania:

- W jaki sposób osoby widzące poprawiają swoją wyobraźnię przestrzenną, grając w gry dla dźwiękowe?
- Czy wejście w świat komputerów i Internetu może być łatwe, szybkie i przyjemne?
- Od zabawy do nauki, czyli o tym jak „Klango” łączy zabawę z edukacją.
- Czy wykresy matematyczne mogą zobaczyć tylko widzący?
- Czy „Klango” mówi różnymi językami świata?
- Czy z programów „Klango” korzystają również widzący?

Pomysł stworzenia „Klango”, a dokładniej gier dźwiękowych dla niewidomych, powstał w 2004 roku. Od tego czasu udało się nam stworzyć kilka takich gier w wersji polskiej oraz angielskiej. Trafiły one do niewidomych i słabo widzących użytkowników komputerów na całym świecie.

Osoby niewidome korzystają już z komputerów i Internetu. Co nowego wnosi „Klango”?

Osoby niewidome pracujące na komputerze wykorzystują oprogramowanie stworzone dla osób widzących. Jest to możliwe, ponieważ istnieje specjalistyczne oprogramowanie czytające zawartość okienek programów. Jest to rozwiązanie uniwersalne, ale niezbyt proste w obsłudze. Wiele osób widzących nie radzi sobie z komputerem; użytkownik niewidomy w kontakcie z tymi samymi programami jest w o wiele gorszej sytuacji.

Nasze rozwiązanie tej kwestii to próba złożenia programów nie z okienek, ikonek czy kolorów, tylko po prostu z dźwięków. Można powiedzieć, że cisza to dla nas odpowiednik pustego ekranu. Zapętniamy ją pojedynczymi dźwiękami, słowami i muzyką. Całości obrazu dopełnia grafika i animacja, które czynią „Klango” atrakcyjnym również dla osób słabo widzących oraz widzących (w tym starszych). Dlatego też mówimy, że „Klango” to „program uniwersalny”.

W ten sposób powstało „Klango” 2.0, którego polską prapremierę planujemy na połowę listopada 2007 roku. Wraz z tą premierą rozpoczniemy publikację kolejnych tytułów należących do pakietu „Słoneczne Okno” zrealizowanego dzięki finansowemu wsparciu ze strony organizatorów konkursu Bardzo Ważny Projekt w 2006 r. (Program 3 Polskiego Radia).

Podczas konferencji po raz pierwszy pokażemy szerokiej publiczności pierwsze programy z pakietu „Słoneczne Okno”: kalkulator dźwiękowy (KCalc), program do rysowania funkcji (KPlot) oraz opowiemy o kilku ciekawych rozwiązaniach, z których z powodzeniem skorzystać mogą również osoby widzące.

Sensualny Ogród Uniwersalny w Arboretum w Bolestraszcach

Dr Narcyz Piórecki, Arboretum w Bolestraszcach

www.bolestraszyce.com

arboretum@poczta.onet.pl

Ogród dydaktyczny dla osób niepełnosprawnych zwany Sensualnym Ogrodem Uniwersalnym (sensualny, czyli odbierany za pomocą zmysłów) został wybudowany na terenie Arboretum w 2007 r. Zgromadzono w nim rośliny oddziałujące na wszystkie zmysły człowieka. Teren, drogi ogrodu przystosowano do swobodnego, sprawnego i samodzielnego poruszania się przez osoby na wózkach inwalidzkich, z ograniczoną możliwością ruchową, starsze oraz osoby z dysfunkcjami wzroku.

Centralną część ogrodu, zaprojektowaną przez architekta krajobrazu mgr. Piotra Szkoluta, stanowi kamienna kompozycja z basenami dla roślin wodnych. Rabaty roślin znajdują się na podwyższonych murkach oporowych, które umożliwią bezpośredni kontakt z roślinami. Na granicy ogrodu posadzone zostały gatunki o większych rozmiarach, część wewnętrzną wypełnią gatunki niskie, karłowate oraz byliny. Uzupełniającymi elementami są przewodniki oraz tablice informacyjne pisane drukiem powiększonym i pismem Brajla.

W ogrodzie założone zostały specjalistyczne kolekcje roślin atrakcyjnych dotykowo. Są to rośliny o ciekawej fakturze, zróżnicowanym kształcie liści, pędów i owoców. Zgromadzono również kolekcję ziół i roślin aromatycznych. Rozcierane liście, pędy i inne części tych roślin dostarczają wrażeń węchowych.

Sensualny Ogród Uniwersalny umożliwia prowadzenie stałych zajęć edukacyjnych zarówno dla osób niepełnosprawnych, starszych jak również dla wszystkich osób w różnych grupach wiekowych odwiedzających Arboretum. Ze względu na duże nagromadzenie interesujących roślin na niewielkiej powierzchni, może być traktowany jako „ogród w pigułce”. Jest to jedyny tego rodzaju tak rozbudowany ogród w Polsce.

Budowa ogrodu dla osób niepełnosprawnych została sfinansowana przez:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
- Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach

Wielofunkcyjny basen – od usług komercyjnych do fizykoterapii

Marcin Jakubowski, Pływalnia „Muszelka”
mjakubowski@basen-muszelka.pl

Napływające do kraju środki unijne, oraz perspektywa organizacji dużych imprez sportowych w niedalekiej przyszłości (ME w koszykówce 2009, EURO 2012), powodują, że corocznie wzbogacamy się o kolejne boiska, pływalnie i hale sportowe. Wyrastające w miastach i miasteczkach okazałe obiekty są często dowodem zapobiegliwości prezydentów, burmistrzów i wójtów. Połączenie wizji projektantów i wyobraźni decydentów kształtują w ten sposób przyszłość rekreacyjno-sportową młodego pokolenia.

Niejednokrotnie, niestety, okazuje się, że zamiast chluby regionu powstaje dotowany i zaskakująco szybko „starzejący się” obiekt, który ze sportem ma niewiele wspólnego. Co zrobić, żeby tak nie było? Jak wybrnąć z sytuacji, w której przejmujemy w administrowanie stary obiekt i z miesiąca na miesiąc jesteśmy zmuszeni do wymyślenia sposobów jego rewitalizacji i finansowania. Na te i inne zagadnienia z dziedziny architektury, przepisów sportowych oraz współuczestnictwa w różnych formach rekreacji osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych postaram się odpowiedzieć oraz przedstawić praktyczne rozwiązania najczęściej spotykanych problemów.

W prezentacji szczególnie chciałbym zająć się usytuowaniem administracyjnym usług sportowych, które przez długi okres przyporządkowane były oświacie i dopiero od kilku lat próbuje się je wyodrębnić, jako samodzielną gałąź gospodarki rynkowej. Nie bez znaczenia wydaje się również kwestia wielofunkcyjności nowoczesnych obiektów sportowych i to nie tylko w sferze związanej z kulturą czy wychowaniem fizycznym.

Wymienione powyżej zagadnienia wskażą nam zakres usług warunkujących opłacalność inwestycji sportowo-rekreacyjnej, niezależnie od potrzeb i zainteresowań lokalnej społeczności. Ponieważ – jak wskazują badania – 10 % społeczeństwa deklaruje się jako osoby niepełnosprawne, swoje wystąpienie chciałbym zakończyć przedstawieniem przyszłości usług rehabilitacyjnych, zarówno w sferze społecznej, jak i fizycznej.

Nurkowanie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Agata Kopeć-Romik, Fundacja Tacy sami
www.tacysami.org.pl
fundacja@tacysami.org.pl

Nurkowanie rekreacyjne jest formą aktywności, którą mogą uprawiać osoby o różnym stopniu sprawności, również te, posiadające ograniczenia fizyczne i na co dzień poruszające się na wózku inwalidzkim. Największą na świecie organizacją, która prowadzi kursy nurkowania dla osób niepełnosprawnych, jest HSA – Handicaped Scuba Association (Stowarzyszenie Nurków Niepełnosprawnych). HSA zostało założone w 1981 roku przez Jima Gatacre z Kalifornii. Statutowo jest organizacją „non profit”. Opracowane przez nią programy szkoleniowe nurkowania rekreacyjnego i szkolenia instruktorskie są uznawane na całym świecie.

HSA jest federacją otwartą – w jej ramach nurkują osoby sprawne, jak i nurkowie z dysfunkcjami sprzężonymi. Dzięki systemowi bezpieczeństwa opracowanego przez HSA nurkowanie jest dostosowane niemal do wszystkich rodzajów dysfunkcji. Nurkują osoby po urazach rdzenia kręgowego, na co dzień poruszające się na wózku, osoby po porażeniach, amputacjach lub z niedorozwojem kończyn, jak również niewidomi i niesłyszący. W Polsce większość niepełnosprawnych uczestników kursów nurkowania to osoby z porażeniem mózgowym oraz para- i tetraplegicy (osoby o bardzo różnym stopniu sprawności).

HSA przyznaje również kategorie ze względu na stopień samodzielności osoby niepełnosprawnej pod wodą. Kategoria A uprawnia do nurkowania z jednym partnerem mającym taki sam lub wyższy stopień. Oznacza to, że jej posiadacz spełnił w trakcie kursu wszystkie wymagania, a tym samym udowodnił, że jest w stanie bezpiecznie nurkować, poradzić sobie w sytuacji awaryjnej i w razie potrzeby przyjść partnerowi z pomocą. Posiadacz kategorii B jest w stanie bezpiecznie nurkować i poradzić sobie w sytuacji awaryjnej, ale z racji swojej niepełnej sprawności nie może przyjść partnerowi z pomocą i dlatego konieczna jest obecność pod wodą jeszcze jednej osoby towarzyszącej. Do nurkowania z dwiema osobami towarzyszącymi uprawnia również stopień kategorii C. Jednak warunkiem w tym wypadku jest dodatkowe przeszkolenie jednego z partnerów z zakresu ratownictwa.

Mówiąc o nurkowaniu niepełnosprawnych, należy pamiętać o tym, że jest to sport drogi. Oprócz kosztownego sprzętu, który jest zazwyczaj jedynie wypożyczany, osoba niepełnosprawna musi mieć pod wodą odpowiednią asekurację, którą zazwyczaj zapewniają instruktorzy HSA. Koszt wypoczynku nurkowego nie ogranicza się tylko do samej osoby niepełnosprawnej, ale również do instruktora, który pomaga w wodzie i na lądzie. Turystyka nurkowa to także dostosowanie zarówno bazy noclegowej, transportu lądowego i powietrznego, jak i łodzi nurkowych.

Polskie organizacje propagujące nurkowanie wśród niepełnosprawnych to przede wszystkim Stowarzyszenie Centrum Turystyki Nurkowej „Nautica” z Krakowa, Fundacja Aktywnej Rehabilitacji oraz Fundacja Tacy Sami.

Projekt łazienki uniwersalnej w przestrzeni hotelowej

Beata Łupińska, Humanu Design
www.humanu.com
b.lupinska@humanu.com

Uniwersalna łazienka hotelowa to wyzwanie, które odpowiada na potrzeby współczesności. Procesy społeczne i demograficzne, z którymi zmagają się ludzie przełomu XXI wieku to globalizacja, mobilność, coraz dłuższy czas życia i zwiększona ilość dysfunkcji związanych z transformacją cywilizacji i długością egzystencji.

Hotel to przestrzeń, w której przebywamy coraz częściej. W swojej pracy koncentruję się na dostosowaniu łazienki hotelowej do wymogów współczesnego projektowania, którym jest jedyne i słuszne projektowanie uniwersalne. Łazienka hotelowa na miarę XXI wieku musi być dostosowana do potrzeb osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych. Musi integrować komfort korzystania dla każdego z doskonale dobranym designem wnętrza. Uniwersalność zakłada estetykę, funkcjonalność, niezależność i dostosowanie do potrzeb współczesnego człowieka.

Stworzenie hotelowych łazienek uniwersalnych to szansa dla polskiego przemysłu turystycznego na poszerzenie grupy docelowej o osoby starsze i z dysfunkcjami. To szansa na rozgłos i znakomity PR. Kraj, który jako pierwszy wprowadzi uniwersalny standard w projektowaniu przestrzeni publicznej i komercyjnej, w tym hotelowej, wyróżni się na tle pozostałych i zaprezentuje jako innowacyjny i nowoczesny. To wreszcie szansa dla polskiego designu. Projektowanie uniwersalne to nisza rynkowa, która wydaje się najbardziej perspektywiczna i spójna z transformacją współczesnych społeczeństw i ekonomii XXI wieku.

Projekt badawczy i designerski dotyczący uniwersalnej łazienki hotelowej „U-BATH” został zaprezentowany podczas konferencji dotyczącej projektowania uniwersalnego – II International Conference for Universal Design, Kyoto 2006 na której Humanu Design była jedynym studium projektowym reprezentującym Polskę.

Projekt pokoju hotelowego z elementami wyposażenia wnętrza dla osoby słabo widzącej lub niewidomej

Kamil Kowalski, projektant
kamil.kowalski@asp.waw.pl

W Polsce liczba osób ze schorzeniami wzroku – zarówno poważnymi, jak i tymi, które możemy korygować przy pomocy soczewek lub okularów – to około 25% populacji. Starzenie się społeczeństw, godziny spędzone przed telewizorami i monitorami komputerów, promieniowanie słoneczne oraz wiele innych czynników sprawia, że sytuacja ta będzie się pogarszać, a problemy ze wzrokiem mogą dotknąć właściwie każdego z nas.

Tymczasem niewielu inwestorów czy projektantów zastanawia się nad tworzeniem przestrzeni przyjaznej naszym oczom; przestrzeni, która uaktywnia wszystkie nasze zmysły. Faktem jest, że takie projektowanie wymaga olbrzymiego wysiłku oraz niezwykle świadomych i konsekwentnych działań. Nie wystarczy, jak przy projektowaniu dla osób poruszających się na wózkach, znajomość podstaw ergonomii czy posługiwanie się schematami. Projektowanie przestrzeni wielozmysłowej, logicznej, czytelnej, a przez to bezpiecznej jest ogromnym wyzwaniem, a jednocześnie stwarza ogromne możliwości.

Większość udogodnień dla osób z dysfunkcjami wzroku może być niezwykle subtelna i ograniczać się do logicznego układu przestrzeni, odpowiednich rozwiązań oświetlenia, form, koloru, faktur, doboru materiałów o określonych właściwościach powierzchni.

Wykorzystanie akustyki przestrzeni, wprowadzenie elementów dźwiękowych, dotykowych oraz zapachowych może nie tylko wpływać na wygodę i bezpieczeństwo użytkowników, ale jednocześnie zwiększać komfort i sprawiać przyjemność z jej użytkowaniem.

organizator

współorganizator

INSTYTUT WZORNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa

www.iwp.com.pl